

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การพยาบาลผู้ป่วยโรคปอดอักเสบและโรคเบาหวานชนิดที่ 2 : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ 2 ราย

ผู้นำเสนอ: นางสุนันทา ศรีกุล พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

หน่วยงาน: โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ

บทนำ: โรคปอดอักเสบเป็นภาวะการติดเชื้อที่พบได้บ่อย และเป็นสาเหตุสำคัญของการเจ็บป่วยและการเสียชีวิต โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่มีโรคร่วม ซึ่งจะมีความรุนแรงและมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนสูงกว่าปกติ จากข้อมูลโรงพยาบาลชุมชน ปี 2566–2568 พบผู้ป่วยโรคปอดอักเสบเข้านอนรักษาที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย คิดเป็นร้อยละ 13.54, 8.13 และ 13.89 ตามลำดับ (เวชระเบียน, 2569) ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุโรคปอดอักเสบที่มีโรคร่วม

วิธีการศึกษา/การดำเนินการ: การศึกษานี้เป็นกรณีศึกษาเชิงพรรณนาในผู้ป่วยโรคปอดอักเสบและโรคร่วม จำนวน 2 ราย ระหว่างวันที่ 16-30 มีนาคม 2569 คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และเวชระเบียน โดยนำมาตรรกฐานการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยใน แบบประเมินสุขภาพของกอร์ดอน ทฤษฎีของโอเร็ม หลัก D-METHOD มาใช้ในการดูแลและให้การพยาบาลผู้ป่วย

ผลการศึกษา: กรณีศึกษารายที่ 1 ผู้ป่วยชายอายุ 61 ปี เป็นโรคปอดอักเสบร่วมกับโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เอกซเรย์ปอดพบ infiltration ติดเชื้อทางเดินหายใจ Electrolyte imbalance น้ำตาลในเลือดสูงและต่ำ รักษาโดยให้ยาปฏิชีวนะ ฉีดยาอินซูลิน นอนรักษาในโรงพยาบาล 7 วัน กรณีศึกษารายที่ 2 ผู้ป่วยชายอายุ 65 ปี เป็นโรคปอดอักเสบร่วมกับโรคเบาหวานชนิดที่ 2 โรคความดันโลหิตสูง ไชมันในเลือดสูง และไตเรื้อรัง ระยะที่ 3 เอกซเรย์ปอดพบ infiltration ติดเชื้อทางเดินหายใจ ให้ยาปฏิชีวนะ O₂ Mask with bag หอบได้รับการพ่นยา นอนรักษาในโรงพยาบาล 4 วัน กรณีศึกษาทั้งสองรายได้รับการวางแผนเพื่อป้องกันการกลับมานอนรักษาในโรงพยาบาลซ้ำ

อภิปราย สรุปและข้อเสนอแนะ: ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยโรคปอดอักเสบที่มีโรคร่วมในผู้สูงอายุ มีความซับซ้อนและเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนสูง พยาบาลมีบทบาทสำคัญในการประเมินอาการ เฝ้าระวังวางแผนการดูแลเฉพาะราย การใช้กระบวนการพยาบาลและการประเมินแบบองค์รวม ช่วยลดภาวะแทรกซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วย จึงควรพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล ส่งเสริมความรู้ผู้ป่วยก่อนจำหน่าย ต่อเนื่องเพื่อลดการกลับมารักษาในโรงพยาบาลซ้ำ

การนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาล: ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยโรคปอดอักเสบที่มีโรคร่วมในผู้สูงอายุ ช่วยส่งเสริมบทบาทพยาบาลในการประเมิน ติดตาม เฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล และการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน เพื่อป้องกันการกลับมานอนรักษาในโรงพยาบาลซ้ำ

เอกสารอ้างอิง:

กรมการแพทย์. (2563). *แนวทางการดูแลรักษาโรคปอดอักเสบในผู้ใหญ่*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
สมาคมออร์เวจแห่งประเทศไทย. (2564). *แนวทางเวชปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ*. กรุงเทพมหานคร.
World Health Organization. (2022). *Pneumonia*. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/pneumonia>